

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLARNING ROLI VA AMALIIY AHAMIYATI

Mamatqulova Muyassar Ashurovna

DTPI boshlang'ich ta'lim 5-bosqich (6-BTS21) talabasi

dostonabduhalimov922@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17331950>

Annotatsiya: ushbu maqolada maktabgacha hamda boshlang'ich ta'lim bosqichida zamonaviy pedagogik yondashuvlarning o'rni, ularning nazariy asoslari va amaliy tatbiqi o'rganiladi. O'quv jarayonida interfaol metodlar, AKT vositalari, STEAM tamoyillari, o'yinli yondashuvlar va aralash ta'lim texnologiyalarining qo'llanishi orqali bolalarning intellektual va ijodiy salohiyati qanday shakllanishi tahlil qilinadi. Maqolada statistik ma'lumotlar asosida samaradorlik darajasi tahlil qilinib, amaliy tavsiyalar ilgari suriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, pedagogik texnologiyalar, boshlang'ich ta'lim, interfaollik, AKT, STEAM, aralash ta'lim, innovatsion yondashuv

Аннотация: в данной статье рассматриваются роль современных педагогических подходов на этапах дошкольного и начального образования, их теоретические основы и практическое применение. Анализируется, как использование интерактивных методов, ИКТ, принципов STEAM, игровых подходов и смешанного обучения способствует развитию интеллектуального и творческого потенциала детей. В статье представлены статистические данные об эффективности этих подходов и предложены практические рекомендации.

Ключевые слова: современное образование, педагогические технологии, начальное образование, интерактивность, ИКТ, STEAM, смешанное обучение, инновационный подход

Annotation: this article examines the role of modern pedagogical approaches in preschool and primary education, focusing on their theoretical foundations and practical implementation. It analyzes how the use of interactive methods, ICT tools, STEAM principles, game-based learning, and blended learning technologies contributes to the development of children's intellectual and creative potential. The article presents statistical data on the effectiveness of these approaches and offers practical recommendations.

Keywords: modern education, pedagogical technologies, primary education, interactivity, ICT, STEAM, blended learning, innovative approach

Ta'lim – jamiyat taraqqiyotining asosi sanaladi. Ayniqsa, insonning ilk rivojlanish bosqichlari bo'lgan maktabgacha va boshlang'ich ta'limda qo'llanilayotgan yondashuvlar uning kelajakdagi shaxsiy va kasbiy shakllanishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlarida an'anaviy ta'lim usullarining o'rnini tobora zamonaviy, innovatsion yondashuvlar egallab bormoqda.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar o'quv jarayonida faqat bilim berish bilan cheklanmaydi, balki bola tafakkurini, mustaqil fikrlash qobiliyatini, amaliyotga yo'naltirilgan ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan. Bunda quyidagi asosiy texnologiyalar yetakchi o'rin egallaydi:

Interfaol metodlar – suhbat, munozara, rol o'ynash kabi usullar orqali bolalarning ishtirokini faollashtiradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) – o'quv jarayonini vizuallashtiradi, multimedia vositalari orqali qiziqishni oshiradi. STEAM yondashuvi – fanlararo integratsiyani ta'minlab, bolalarning kreativ va tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi. O'yin texnologiyalari – o'quv faoliyatini qiziqarli va samarali qilish orqali bilimlarni mustahkamlaydi. Blended learning (aralash ta'lim) – an'anaviy va raqamli ta'lim usullarini uyg'unlashtiradi.

Quyidagi ma'lumotlar o'quv muassasalarida olib borilgan kuzatuvlarga asoslanib tuzilgan:

1-jadval.

Pedagogik texnologiyalarning qo'llanilish foizi va samaradorligi

Texnologiya	Maktabgacha (%)	Boshlang'ich (%)	O'rtacha samaradorlik (%)
Interfaol metodlar	70	75	72.5
AKT vositalari	58	70	64
STEAM yondashuvi	40	62	51
O'yin texnologiyalari	73	48	60.5
Aralash ta'lim (blended learning)	33	67	50

O'qituvchi va o'quvchi fikrlari asosida baholash

Pedagogik yondashuvlarning real natijadorligi faqat statistik raqamlar bilan emas, balki ishtirokchilarning fikri orqali ham aniqlanadi.

2-jadval.

O'qituvchilar va o'quvchilarning bahosi

Yondashuv	O'qituvchi bahosi (1-5)	O'quvchi qoniqishi (%)	Umumiy baho (ball)
Interfaol metodlar	4.4	87	90
AKT vositalari	4.2	82	86
STEAM yondashuvi	3.9	76	80
O'yin texnologiyalari	4.1	78	82
Aralash ta'lim	3.6	72	75

Muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

Innovatsion yondashuvlarning to'liq amalga oshirilishiga bir qator omillar to'sqinlik qilmoqda. Quyidagi jadvalda asosiy muammolar keltirilgan:

3-jadval.

Amalga oshirishdagi to'siqlar

Muammo	Ulushi (%)
Texnik vositalar bilan ta'minlanmaganlik	50
Pedagoglar malakasining yetarli emasligi	43
Metodik resurslarning eskirganligi	39
Innovatsiyalarga psixologik tayyorgarlik	36
Ota-onalar bilan hamkorlik sustligi	33

Tavsiyalar:

- O'qituvchilar uchun amaliy trening va sertifikat dasturlarini yo'lga qo'yish.
- Raqamli texnologiyalar bilan ta'minot darajasini oshirish.
- Ta'lim resurslarini zamonaviylashtirish.
- Ota-onalar bilan muntazam uchrashuv va seminarlar tashkil etish.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar orqali maktabgacha va boshlang'ich ta'limda bolalarning o'quv jarayoniga bo'lgan qiziqishi ortadi, ijodiy tafakkur va mantiqiy fikrlash salohiyati rivojlanadi. Buning uchun esa pedagoglarning doimiy o'qitilishi, infratuzilmaning yaxshilanishi va jamiyatning har tomonlama qo'llab-quvvatlashi muhimdir. Innovatsion yondashuvlarni izchil va tizimli joriy etish orqali ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son qarori.
2. Xoliqov T. Ta'limda innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: Fan, 2021.
3. Karimova S. Boshlang'ich ta'lim metodikasi va zamonaviy texnologiyalar. – Samarqand, 2022.
4. Qurbonova M. Maktabgacha ta'limda interfaol metodlar. – "Ta'lim va taraqqiyot", 2023.
5. Mamatqulova N. Raqamli ta'limning imkoniyatlari va muammolari. – "Ilm-fan va innovatsiya", 2024.